

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07- 03 -

157S

СИЛАБУС	Курсова роботи з методики навчання суспільних дисциплін і громадянської освіти	
SYLLABUS	Course work on teaching methods of social disciplines and civic education	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ОК 32	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	01	Освіта / Педагогіка Education/ Pedagogy
Спеціальність Field of Study	014.03	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)
Освітня програма Degree Programme	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)	

РІВНЕ -2024

Силабус курсової роботи з методики навчання суспільних дисциплін і громадянської освіти для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Рівне. НУВГП. 2024. стор. 10

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27491>

Розробники силабусу: Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін

Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н., доцент каф суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 22 лютого 2024 року

Завідувач кафедри суспільних дисциплін: Олексін Ю.П. д.п.н., професор.

Керівник освітньої програми: Прищепка О. П., д.і.н., професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 11 від 27 березня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н.Е., д.е.н., професор
версія силабусу - публікується вперше.

ПРОГРАМА	
курсної роботи з методики навчання суспільних дисциплін і громадянської освіти	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Середня освіта (Історія)
Спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія)
Рік навчання, семестр	3/6
Кількість кредитів	3
Лекції:	-
Семінарські/практичні заняття:	30 годин
Самостійна робота:	60 годин
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗОБНИКА ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін

Вікіситет <https://cutt.ly/df4yiPO>
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6688-5193>

Канали комунікації y.p.oleksin@nuwm.edu.ua
тел. 067-362-51-23
Актуальні оголошення на сторінці
дисципліни в системі MOODLE

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

*Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н.,
доцент кафедри суспільних
дисциплін*

Вікіситет wiki.nuwm.edu.ua/index.php/
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2865-2839>
Як комунікувати t.ie.shevchuk@nuwm.edu.ua

тел. 0973347899

Актуальні оголошення на сторінці
дисципліни в системі
MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Курсова робота є однією із форм самостійної наукової роботи з елементами дослідження, що виконується здобувачами вищої освіти протягом семестру відповідно до навчального плану підготовки фахівців з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних за час освітньої діяльності та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Метою підготовки курсової роботи є:

- закріплення, узагальнення, систематизація, поглиблення та вдосконалення знань, отриманих у результаті вивчення відповідних навчальних дисциплін;
- вироблення творчого мислення, набуття вмінь самостійно працювати з літературними джерелами та нормативно-правовими актами, правильно аналізувати та узагальнювати методико-педагогічний матеріал;
- поглиблене вивчення літературних джерел – аналіз та узагальнення їхнього основного змісту, розширення обсягу знань за темою, співставлення різних точок зору на одні й ті ж питання;
- прищеплення навичок наукового дослідження, стимулювання до самостійного наукового пошуку.

Основними етапами виконання курсової роботи є наступні:

- вибір теми;
- пошук та підбір літературних джерел за темою дослідження;
- формування предмету, об'єкту, мети та завдань дослідження, наукової концепції теми, головних ідей;
- написання та друк тексту курсової роботи з дотриманням вимог щодо її оформлення;
- перевірка та підготовка викладачем, що перевіряв роботу рецензії на курсову роботу;
- захист курсової роботи здійснюється згідно затвердженого розкладу.

Особа, яка захищає курсову роботу озвучує підготовлений нею виступ (3-5 хвилин) та відповідає на запитання.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6116>

Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Повноцінне виконання курсової роботи базується на міждисциплінарних зв'язках з раніше вивченими дисциплінами: ОК 10 Вступ до спеціальності; ОК 11 Педагогіка; ОК 33 Шкільний курс суспільних дисциплін: теорія і методика навчання; ОК 38 Громадянська освіта: методика навчання та ін.

Знання і навички, отримані при вивченні дисциплін використовуються студентами при написанні курсової роботи.

Компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільних предметів у навчальних закладах середньої освіти.

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) державною українською мовою; реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.

ЗК 13. Знання про збирання і наукове опрацювання історичних джерел та творчої спадщини видатних діячів різних історичних епох.

ЗК 16. Знання та розуміння методів наукового пізнання і підходів до організації наукових досліджень.

ФК 4. Оволодіння знаннями сучасних досліджень в галузі історії.

ФК 6. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук у професійну діяльність.

ФК 9. Здатність до використання у професійній діяльності основних педагогічних теорій та практик методики викладання навчальних предметів історико-суспільної галузі в закладах загальної середньої освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 9. Вміти обробляти, класифікувати й інтерпретувати історичні джерела.

ПРН 11. Застосовувати набуті теоретичні і практичні знання методики викладання фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 14. Вміти на практиці застосовувати основи майстерності вчителя в професійному та педагогічному спілкуванні.

ПРН 18. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

В структурі ОК 32 передбачено: 30 год. практичної роботи і 60 год. самостійна робота.

Практична робота передбачає онлайн-офлайн заняття, консультації здобувачів з викладачами, під час яких здобувачі отримують інформацію, щодо етапів написання курсової роботи.

Самостійна робота студентів направлена на збір необхідних матеріалів (джерельних, історіографічних тощо) по темі курсової і її написання відповідно до структурних елементів тексту роботи.

Загальна кількість годин – 90

(в т.ч. практичні заняття – 30, самостійна робота – 60)

Практичні заняття по курсовій роботі з методики навчання суспільних дисциплін і громадянської освіти	К-сть годин:
1. Вибір та остаточне затвердження теми, курсової роботи отримання завдання на її виконання ПРН 9, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 18.	4 год.
2. Пошук та опрацювання першоджерел і наукової літератури з теми курсової роботи, коригування її плану, написання робочих варіантів текстів структурних підрозділів курсової роботи. ПРН 9, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 18.	3 год. 5 год. 4 год.
3. Оформлення наукового апарату курсової роботи. ПРН 9, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 18.	4 год. 2 год.
4. Консультації з науковим керівником та іншими фахівцями з теми курсової роботи. ПРН 9, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 18.	4 год.
5. Ознайомлення з графіком захисту	
6. Попередній захист курсової роботи на кафедрі ПРН 9, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 18.	
7. Захист курсової роботи ПРН 9, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 18.	4 год. 30 год.
Всього:	

Форми та методи навчання

Під час написання курсової роботи застосовуються такі форми занять:

- традиційні: словесний метод (співбесіда); наочний (метод ілюстрацій і демонстрацій);
- методи роботи з педагогічними джерелами та літературою (конспектування, тезування);
- інноваційні: дискусійне обговорення проблем, які виникли в процесі підготовки курсової роботи.

Консультації зі здобувачами щодо підготовки різних елементів роботи; надання практичних рекомендацій щодо виконання курсової роботи.

Самостійна робота здобувачів: закріплення рекомендацій щодо підготовки і написання роботи, вмінь та навичок для вирішення сформульованих завдань. Технології викладання: аналіз проблемних питань, аналіз конкретних ситуацій (case study).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice або LibreOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок та критерії оцінювання програмних результатів навчання

Оцінювання результатів захисту курсової роботи здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою оцінювання знань.

При визначенні оцінки курсової роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів.

Вимоги до курсової роботи

Обсяг 25-35 стор. основного тексту (без урахування списку використаних джерел і додатків) – шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5 (29-30 рядків на сторінку). Наявність елементів наукової новизни.

Структура наукової праці – вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел (при потребі - додатки); наявність усіх необхідних структурних складових загальної характеристики роботи у вступі. Посилання на використані джерела та цитати в тексті праці.

Оформлення наукового апарату згідно ДСТУ 8302:2015 <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>

Умови допуску до підсумкового контролю

Перед захистом курсової роботи студент подає керівнику на кафедрі:

– виконану курсову роботу, із записом на ній про допуск роботи до захисту (за результатами попереднього захисту);

– письмовий відгук наукового керівника з характеристикою наукової цінності роботи та діяльності студента під час виконання ним курсової роботи ;

– письмову рецензію на випускні курсової роботи;

– інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної курсової роботи (друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на її практичне застосування, макети, зразки матеріалів, виробів тощо).

Робота допускається до захисту попередньо пройшовши перевірку на схожість в системі Unichек.

Максимальний відсоток схожості , який дає право захищати роботу – 70.

Захист курсової роботи

Тривалість захисту курсової роботи одного студента, як правило, не повинна перевищувати 20 хвилин. Для розкриття змісту курсової роботи студенту надається до п'ятнадцяти хвилин.

Після доповіді здобувач відповідає на питання членів комісії. З дозволу комісії запитання можуть задавати всі присутні на захисті. Після відповідей на питання зачитуються відгуки наукового керівника та рецензента.

Завершується захист відповіддю здобувача на висловлені у відгуках зауваження.

У випадку надання негативного відгуку науковим керівником або негативної рецензії остаточне рішення про допущення курсової роботи до захисту приймає, за результатами попереднього захисту, випускова кафедра. Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів НУВГП.

Розподіл балів

– Оцінка виконання та захисту курсової роботи проводиться за 100 – бальною шкалою.	Бали
0-60 балів виставляє науковий керівник за курсову роботу;	60 б.
0-40 балів виставляється під час захисту роботи перед комісією.	40 б.
	100 б.

Всього:

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

- Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитнотрансферній системі (ЄКТС) (зі змінами та доповненнями) (Наказ № 168 від 04.04.2016р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21121/>;

- Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (Наказ № 310 від 26.05.2019) – <https://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> – регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університету водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів;

- Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/> – описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти;

- Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі <https://ep3.nuwm.edu.ua/19215/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Пехота О. М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя : монографія. Миколаїв : Вид-во "Іліон", 2005. 272 с.

3. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

4. Вишневський О. Людиноцентризм як педагогічна проблема на тлі сучасних цивілізаційних процесів. думка. 2008. №4. С.3-13.

5. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Х.: Вид. група «Основа», 2011. 287 с.

6. Десятов Д.Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії. Х.: Вид. група «Основа», 2011. 111 с.

Допоміжна

1. Мокрогуз О.П. Інноваційні технології на уроках історії. Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада +», 2007. 111 с.

2. Терно С.О. Методика розвитку критичного мислення школярів у процесі навчання історії. Х.: Вид. група «Основа», 2012. 93 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>

3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75)/ [Електронний ресурс]. - Режим

доступу:<http://nuwm.edu.ua/naukovabiblioteka>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач вищої освіти може долучитися до виконання науково-дослідних досліджень, які визначаються програмними компонентами освітньої програми або фаховим спрямуванням випускової кафедри, зокрема, у конференціях, олімпіадах та інших заходах, висвітлювати наукові результати в курсових проектах (роботах), публікаціях, зокрема у «Студентському віснику НУВГП». За виконання наукових досліджень студент протягом семестру може отримати до 10 балів.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних (м'яких) навичок

Навички цифрової грамотності, критичне мислення, уміння розв'язувати проблеми, здатність до саморозвитку, цікавість до знань, бажання і мотивації їх отримувати, командна робота.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>, за яким і реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно з правилами ННЦНО <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentrnezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем.

Правила академічної доброчесності

Всі здобувачі, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці, що регламентовано Кодексом честі студента у НУВГП (<https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>) За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП – <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/vyo/dokumenty>.

Вимоги до відвідування

Заняття з написання курсової роботи проводяться у режимі офлайн або онлайн за допомогою Google Meet. **Консультації** проводяться у режимі онлайн за допомогою Google Meet або Viber у домовлений час зі студентами. Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях. У випадку пропуску заняття (лікарняні, мобільність тощо). відпрацювати можна самостійно і під час консультацій, надавши викладачу звіт практичного заняття після самостійного вивчення пропущеного заняття за матеріалами на платформі MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6116>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням: <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>. Зокрема студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні

Лектори, д.п.н., професор
К.п.н. доцент
Шевчук

Ю.П. Олексін
Т. Є.

Автор
Доцент

Тамара ШЕВЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №605
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00